
38

Pakketbeheer

Aan de orde is **het VAO Pakketbeheer (AO d.d. 16/6)**.

Mevrouw **Leijten** (SP):

Voorzitter. We hebben een debat gevoerd over het pakket. We hebben het ieder jaar over de vraag wat er wel of niet wordt vergoed. Het goede is dat de minister kijkt naar die vergoedingen die onder plastische chirurgie, cosmetische chirurgie of cosmetische aanpassingen vallen, maar die niet zijn bedoeld om mooi te maken, maar om heel te maken. Dat vind ik een positieve stap. We hebben daar lang over gesproken. Er is echter een ding dat nog jammerlijk achterblijft en dat is de borstprotheses voor mensen die van man vrouw worden. Ik heb daar een motie over.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat alleen transgenders met agenesie of aplasie van de borst in aanmerking komen voor het plaatsen van borstprotheses;

overwegende dat de kans hierop vrijwel nihil is;

overwegende dat de transgendergroep duidelijk af te bakenen is en de kosten derhalve beperkt en controleerbaar zijn;

van mening dat ook secundaire geslachtskenmerken zoals borsten, onderdeel uit dienen te maken van de transformatie van man naar vrouw;

verzoekt de regering, ook borstprotheses voor transgenders te vergoeden vanuit het basispakket,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Leijten, Pia Dijkstra en Voortman. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 748 (29689).

Mevrouw **Leijten** (SP):

Dan nog een motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat bewezen effectieve geneesmiddelen en behandelingen instromen in het verzekerde pakket, maar dat dit voor preventieve maatregelen niet het geval is;

overwegende dat voorkomen beter is dan genezen;

verzoekt de regering, het Zorginstituut opdracht te geven om ook bewezen effectieve preventieve maatregelen in het verzekerde pakket op te nemen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Leijten. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 749 (29689).

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA):

Voorzitter. Ik heb een tweetal moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het ministerie van VWS met de zorgverzekeraars heeft afgesproken dat zorgverzekeraars onderling pakketduidingen zullen uitvoeren;

overwegende dat er een groot verschil is tussen de duiding voor een individuele verzekerde en duidingen over het wel of niet toelaten van zorg in het basispakket;

overwegende dat het Zorginstituut Nederland is aangewezen om op basis van de praktijk en stand van de wetenschap te adviseren over wel of geen toelating in het basispakket;

van mening dat duiding over het wel of niet toelaten van zorg in het basispakket onafhankelijk dient plaats te vinden;

verzoekt de regering om per 1 januari 2017 de duidingen over het wel of niet toelaten van zorg in het basispakket uit te laten voeren door het Zorginstituut Nederland,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Bruins Slot. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 750 (29689).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de regering voornemens is om het eerstelijnsverblijf per 1 januari 2017 van de Wlz over te hevelen

naar de Zorgverzekeringswet, waar het gelijk risicodragend wordt uitgevoerd en samengevoegd met het budget voor de geriatrische revalidatiezorg;

constaterende dat het budget voor eerstelijnsverblijf de afgelopen twee jaar is verdubbeld;

overwegende dat het gelijk risicodragend uitvoeren van het eerstelijnsverblijf de risicoverevening verder onder druk zet, omdat van het eerstelijns verblijf voornamelijk ouderen en chronisch zieken gebruik moeten maken;

verzoekt de regering, het eerstelijnsverblijf de komende jaren met een ex-postbandbreedteregeling in te voeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Bruins Slot. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 751 (29689).

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66):
Voorzitter. Ook van de kant van D66 een tweetal moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat jaarlijks ruim 100.000 mensen in Nederland de diagnose kanker krijgen en een derde van deze patiënten behoefte heeft aan psychosociale oncologische zorg, waaronder mensen met een aanpassingsstoornis;

overwegende dat de richtlijn "Aanpassingsstoornis bij mensen met kanker" door een duidelijke afbakening van de doelgroep én overeenstemming over de behandeling van de aanpassingsstoornis, zorgt voor een verbetering van de kwaliteit van oncologische zorg, en bijdraagt aan zinnige en zuinige toepassing daarvan;

van mening dat het opnemen van aanpassingsstoornissen in het basispakket wenselijk is om tegemoet te komen aan de benodigde psychosociale zorg bij ernstige somatische oncologische aandoeningen;

van mening dat dit bijdraagt aan een betere re-integratie;

verzoekt de regering, na registratie van de richtlijn Aanpassingsstoornis bij mensen met kanker in het register van het Zorginstituut Nederland, in 2017 een twee jaar durende pilot uit te voeren waarin aanpassingsstoornisbehandelingen mogelijk zijn voor patiënten met een somatische oncologische aandoening, zodat inzicht verkregen kan worden in de omvang van de doelgroep, het moment van zorgbehoefte en de daadwerkelijke kosten die hiermee gemoeid gaan,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Pia Dijkstra en Van Weyenberg. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 752 (29689).

Mevrouw Pia Dijkstra (D66):

Mijn tweede motie is een korte motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Hoge Raad bepaald heeft dat er een breed aanbod dient te zijn van dieetpreparaten;

van mening dat smaak- en geurvoorkeuren niet voor iedereen hetzelfde zijn;

van mening dat dieetpreparaten die aan de persoonlijke voorkeuren tegemoet komen, therapietrouw bevorderen;

verzoekt de regering, een ruim aanbod van dieetpreparaten van verschillende aanbieders te waarborgen buiten het eigen risico,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Pia Dijkstra. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 753 (29689).

De voorzitter:

Het woord is aan mevrouw Bouwmeester namens de fractie van de Partij van de Arbeid. U ziet: we houden het tempo er flink in.

Mevrouw Bouwmeester (PvdA):

Voorzitter. We hebben een debat gevoerd over het verzekerd zorgpakket. Dat is dit jaar weer breder geworden en uitgebreid, en is ook nog eens toegankelijk voor iedereen. Desondanks dien ik toch nog één motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de NZa aangeeft dat zorgverzekeraars vooral de zorg inkopen op prijs en onvoldoende op basis van kwaliteit;

van mening dat inkoop van zorg en hulpmiddelen niet alleen op basis van objectieve kwaliteitscriteria moet plaatsvinden,

maar dat ook de subjectieve ervaring c.q. beleving van patiënten moet worden meegenomen;

overwegende dat de minister in de discussie rondom het aanbod van dieetpreparaten heeft aangegeven dat er een breed aanbod van hulpmiddelen beschikbaar moet zijn;

overwegende dat zorgverzekeraars op dit moment niet verplicht zijn een breed aanbod te vergoeden;

verzoekt de regering, de NZa opdracht te geven de inkoopnorm zodanig vorm te geven dat de door verzekeren, patiënten en zorgverleners ervaren kwaliteit wordt meegewogen zodat een breed aanbod gegarandeerd wordt, en de Kamer te laten weten op welke wijze dit gebeurt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Bouwmeester. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 754 (29689).

Mevrouw Bouwmeester (PvdA):

Ik heb nog een minuut, zie ik. De kern van deze motie is dat er een "breed aanbod" moet zijn, maar dat niet is gedefinieerd wat "breed" is. Het moet samen worden vormgegeven, maar er is ook niet gedefinieerd op welke manier. De intentie van onze motie is dus om daar een bredere duiding aan te geven, zodat een zorgverzekeraar niet kan zeggen: u kunt kiezen uit A en B, en dat vind ik breed.

De voorzitter:

Daarmee zijn we gekomen aan het einde van de termijn van de zijde van de Kamer.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Minister Schippers:

Voorzitter. Ik hecht er toch wel aan om even te benadrukken dat wij nu, na jaren praten over wat er uit het pakket moet en een regeerakkoord waarin stond dat er 1,5 miljard uit het pakket gehaald moest worden, een heel verhaal met moties hebben over wat er nog extra in het pakket moet. Dat wilde ik even met elkaar markeren.

In de motie op stuk nr. 748 wordt de regering verzocht om ook borstprotheses voor transgenders te vergoeden vanuit het basispakket. Hier is in het AO ook met elkaar over gesproken. Die vergoeding zit niet in de voorstellen van het kabinet. Ik heb wel gezegd dat het Zorginstituut een overleg bijeenroept van plastisch chirurgen, zorgverzekeraars en vertegenwoordigers van transgenders over de specifieke indicatie voor borstimplantatie bij transvrouwen en mogelijke operationalisering daarvan. Ik ga die gesprekken niet doorkruisen. Ik hecht er zeer aan dat we dat met elkaar goed en, als het even kan, nog beter doen. Ik wil deze motie dus ontraden.

Mevrouw Leijten (SP):

Ik denk dat het goed is om deze motie wel in stemming te laten komen, omdat het een uitgesproken wens is van een meerderheid in de media dat mensen die van man vrouw worden ook de laatste stap, de borsten, vergoed krijgen. Het gaat om een kleine groep op jaarbasis.

De voorzitter:

Mevrouw Leijten, u weet hoeveel druk er op de agenda staat. Als u korte vragen hebt, stel die aan de minister. Maar laten we hier nou geen hele verhalen gaan houden, want dan wordt het echt 5.00 uur morgenochtend. Gaat u gang.

Mevrouw Leijten (SP):

Dat wordt het ook als de voorzitter er veel doorheen praat, wil ik maar even zeggen.

De minister heeft altijd gezegd dat er onvoldoende criteria waren om de groep vast te omschrijven. Volgens mij is het heel simpel om de groep vast te omschrijven. Ik wil dus dat zij in het gesprek dat zij heeft de vraag neerlegt hoe die groep zo vast mogelijk omschreven kan worden. Daar moet geen ruis worden opgeworpen, maar er moet gewoon een oplossing worden gevonden.

Minister Schippers:

Het Zorginstituut Nederland praat niet met alle partijen om geen oplossing te vinden; zij zijn natuurlijk met elkaar op zoek naar een oplossing. Er is echter wel een verschil tussen een subsidieregeling en het pakket. Op het pakket kan een beroep worden gedaan en dan heeft betrokkene een andere positie voor de rechter. Wij hebben daarover uitgebreid gesproken. Ik blijf erbij dat ik de motie ontraad. Overigens wijs ik erop dat alles wat in het pakket moet worden opgenomen, van een dekking moet worden voorzien. De Kamer moet dan ook een dekking aangeven voor alle moties waarin om uitbreiding van het pakket wordt gevraagd.

In de motie op stuk nr. 749 van mevrouw Leijten wordt de regering verzocht het Zorginstituut opdracht te geven ook bewezen effectieve preventiemaatregelen in het verzekerde pakket op te nemen. Ik wijs erop dat die wel in het pakket zitten en verwijs als voorbeeld naar de programma's voor stoppen met roken en de dieetadvisering. Wij hebben voor allerlei ziektebeelden preventie in het pakket opgenomen. Als zich iets aandient, moet het Zorginstituut dat net zo behandelen als allerlei andere zaken. Ik ga niet expliciet aan het Zorginstituut vragen om nieuwe uitbreidingen voor het pakket te zoeken. Daarom ontraad ik deze motie.

In de motie op stuk nr. 750 van mevrouw Bruins Slot wordt de regering verzocht om per 1 januari 2017 de duidingen over het wel of niet toelaten van zorg in het basispakket te laten uitvoeren door het Zorginstituut Nederland. Dit heeft betrekking op de manier waarop pakketduidingen worden uitgevoerd door de zorgverzekeraars. Zo is ons systeem opgebouwd: het Zorginstituut adviseert de minister wat in het pakket gaat, de minister stelt het vast en uiteindelijk moet de zorgverzekeraar toetsen of hetgeen hij vergoedt, ook tot het verzekerde pakket hoort. Het is ongelooflijk belangrijk dat wij dat daar laten. Deze motie lijkt misschien onschuldig, maar is dat niet. Dit vraagt om een vracht mensen die dit bij het Zorginstituut zouden moeten gaan

doen. Het probleem is wel dat zorgverzekeraars dat samen moeten doen. Ik heb de Kamer laten weten dat wij een aparte procedure hebben opgesteld waarin zorgverzekeraars dit samen kunnen doen. Als er twijfel is, gooi het dan in de groep met elkaar. Als dan echt de vraag is of in het pakket hoort, ga je naar het Zorginstituut. Het Zorginstituut stelt dit dan vast met zijn pakketdeskundigen. Ik ontraad deze motie dus echt.

In de motie op stuk nr. 751 van mevrouw Bruins Slot wordt de regering verzocht het eerstelijnsverblijf de komende jaren met een ex-postbandbreedteregeling, zoals in ggz en wijkverpleging, in te voeren. Ik ontraad deze motie. In het gesprek met verzekeraars en aanbieders is geen probleem gebleken. Het is bovendien in lijn met het regeerakkoord om dit niet te doen.

In de motie op stuk nr. 752 van mevrouw Dijkstra en de heer Van Weyenberg wordt de regering gevraagd om een pilot na registratie van de richtlijn Aanpassingsstoornis bij mensen met kanker. Ik heb toegezegd dat ik de Kamer voor de begrotingsbehandeling zal informeren over een pilot met betrekking tot psychosociale zorg op voorstel van het KWF. Ik vraag de indieners om de motie aan te houden tot ik met een voorstel daartoe kom. Dan kunnen zij aangeven of zij het daar wel of niet mee eens zijn.

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66):
Ik zal de motie aanhouden.

De voorzitter:

Op verzoek van mevrouw Pia Dijkstra stel ik voor, haar motie (29689, nr. 752) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Minister Schippers:

In de motie op stuk nr. 753 van mevrouw Dijkstra wordt de regering gevraagd een ruim aanbod van dieetpreparaten, van verschillende aanbieders, te waarborgen buiten het eigen risico. De verzekeraar moet een ruim aanbod hebben; daarover heeft de rechter ook een uitspraak gedaan. Ik ben daar blij mee, want zo is het echt duidelijk dat dit moet worden aangeboden. In de motie staat wel "van verschillende aanbieders". Ik meen dat wij moeten vrijlaten wie dat moeten zijn. De essentie is dat er genoeg keuze moet zijn. Ik ontraad de motie omdat daarin sprake is van "verschillende aanbieders".

Mevrouw **Pia Dijkstra** (D66):

Dat was nu precies het heikele punt dat wij hebben gewisseld tijdens het algemeen overleg. Ik heb toen gezegd dat het nogal wat uitmaakt of je muesli van het ene of van het andere merk eet. Dat is ook heel erg een kwestie van smaak. Het onderwerp van onze gedachtewisseling was dat er weliswaar sprake is van allerlei verschillende producten met verschillende smaken, maar dat ze afkomstig zijn van één producent. Ik vind het juist belangrijk dat ook daarin meer keuze mogelijk is.

De voorzitter:

Wat is uw vraag aan de minister?

Minister Schippers:

Ik vind het heel belangrijk dat we een breed aanbod hebben. Dat brede aanbod moet allerlei soorten smaken en samenstellingen hebben. Dat wij dat aanbod breed hebben moet toetsbaar zijn en door de NZa gecontroleerd worden. Wie dan de aanbieder is, vind ik niet relevant. Wat ik relevant vind is: heeft de patiënt voldoende keuze? Je kunt ook verschillende aanbieders hebben terwijl de keuze er eigenlijk niet is. Het gaat mij om de keuze. Die staat voor mij centraal. Ik wil de motie toch ontraden.

De voorzitter:

Ik stel voor naar de volgende motie te gaan.

Minister Schippers:

In de motie op stuk nr. 754 word ik verzocht om de inkoopnorm zodanig vorm te geven dat de door verzekeren, patiënten en zorgverleners ervaren kwaliteit wordt meegewogen. Het arrest van de Hoge Raad schrijft voor dat er voldoende ruim aanbod moet zijn. Hier hebben verzekeraars zich ook aan te houden. Dat laat onverlet dat een verzekeraar bij sommige dieetpreparaten mag bepalen dat er een eigen risico is of dat dat preparaat daarvan juist vrijgesteld is. Dat kunnen ze volgens de wet ook. Ik weet niet precies wat ik met deze motie moet. Er staat eigenlijk dat er zodanig vormgegeven moet worden dat door verzerden ervaren kwaliteit wordt meegewogen. Dat hebben we met elkaar al geregeld. Dat was het beroemde amendement van mevrouw Dijkstra in de wet op artikel 13. Die heb ik gewoon omgezet in regulering. Dat is dus geborgd. Ik heb net aangegeven wat het arrest zegt over het brede aanbod. Verder wordt er verzocht de Kamer te laten weten op welke wijze dit gebeurt. We hebben aan de NZa gevraagd om ieder jaar aan te geven hoe dat is gebeurd. De NZa doet daar dus verslag van. Dus wat is hier nieuw?

De voorzitter:

Heel kort graag weer.

Mevrouw **Bouwmeester** (PvdA):

De definitie van "breed" is niet ingevuld, net zomin als de definitie van "zorgplicht". Een zorgverzekeraar kan zeggen dat er een breed pakket van drie smaken is, maar wij vinden dat dan niet breed. Wij willen dus dat die norm nader wordt ingevuld. Als de minister zegt dat ze met een nadere duiding komt of aan de NZa gaat vragen de duiding van "breed" aan te geven, dan is dat de intentie. Dat zeg ik nadrukkelijk, want we kennen de Nutricia-lobby. Die wil verschillende smaken van verschillende merken, want daar hebben ze een bedrijfsbelang. Ik sta hier niet voor een bedrijfsbelang, maar ik wil wel dat "breed" ook echt "breed" is en dat moet gedefinieerd worden, anders krijgen we daar achteraf discussie over. Mijn vraag aan de minister is of ze daar een praktische oplossing voor kan toezeggen. Als dat zo is, dan is de motie overbodig.

Minister Schippers:

Nee, want de Hoge Raad heeft nou juist hierover een uitspraak gedaan. De Hoge Raad heeft daar meer duiding aan gegeven. Wij hebben gezegd: de NZa moet die duiding natuurlijk oppakken, moet hiermee aan de slag en moet dat gaan controleren. Het is juist daar waar dat minder duidelijk was na de uitspraak van de Hoge Raad duidelijk geworden. Als ik daar nog eens overheen ga, dan kom ik met hetzelfde, maar dat voegt eigenlijk niks toe.

De voorzitter:

Dus wat is uw advies?

Minister Schippers:

Ik ontraad de motie.

Mevrouw Bouwmeester (PvdA):

Dan heb ik nog de vraag: wat is volgens de minister de definitie van "breed"?

Minister Schippers:

Daar is een arrest over geweest van de Hoge Raad. Ik zie mevrouw Bouwmeester nee schudden, maar dat is wel gebeurd.

De voorzitter:

Over feiten gaan we in ieder geval niet in discussie. Wij zijn aan het einde gekomen van dit VAO. Ik stel voor binnen twaalf uur over de ingediende moties te stemmen.